

حمد آلے و همیاری در حوادث

درس ۵

۱ - همدلی و همیاری را تعریف کنید.

همدلی یعنی اینکه خود را به جای فردی که دچار حادثه شده بگذاریم و احساسات و شرایط او را درک کنیم. همیاری یعنی پس از درک احساس فرد حادثه دیده به کمک او بشتابیم.

• کدام مؤسسات اجتماعى در حوادث به ما كمك مى كنند؟

امروزه با گسترش وسايل ارتباطى و حمل و نقل همه به سرعت مى توانند از اخبار حوادث در مناطق مختلف آگاه شوند و خود را به محل حادثه برسانند. به علاوه در جامعه امروز هميارى و همدلى شكل هاى جديدى نيز پيدا كرده و مؤسسات مختلفى براى اين امور پديد آمده اند. براى مثال، وقتى در يك منطقه زلزله رخ مى دهد ممكن است مؤسسات مختلف مانند سازمان مديريت بحران كشور، جمعيت هلال احمر، سازمان آتش نشانى، فوريت هاى پزشكى (اورژانس)، نيروى انتظامى، بسيج، گروه هاى داوطلب جهادى و... به يارى مردم بشتابند و هريك وظيفه خاصى را انجام دهند.

۲- کدام مؤسسات اجتماعى در
حوادث به ما كمك مى كنند؟

۳- وظایف هلال احمر در زمان وقوع حوادث طبیعی و یا جنگ چیست؟

جمعیت هلال احمر: جمعیت هلال احمر یکی از مؤسساتی است که در زمان وقوع حوادث طبیعی یا جنگ‌ها به کمک مردم می‌شتابد.

امدادگران* جمعیت هلال احمر در هنگام وقوع حوادث، به مجروحین کمک‌های اولیه* می‌رسانند و آنها را به بیمارستان منتقل می‌کنند. هلال احمر برای آسیب‌دیدگان سیل یا زلزله و جنگ، چادرهای اسکان موقت برپا می‌کند و کمک‌های مردمی مثل غذا، پوشاک، چادر اسکان و دارو را جمع‌آوری می‌کند و به آنها می‌رساند.

خلاصه جواب سوال ۳:

- امداد رسانی به مجروحین
- برپایی چادرهای موقت اسکان
- جمع‌آوری کمک‌های مردمی

۴- وظایف هلال احمر در شرایط عادی چیست؟

خلاصه جواب سوال ۴:
حفظ محیط زیست – تلاش برای صلح و دوستی

جمعیت هلال احمر علاوه بر این خدمات، در شرایط عادی برای صلح و دوستی و همچنین حفظ محیط زیست تلاش می کند.

جمعیت هلال احمر بخشی به نام سازمان جوانان هلال احمر دارد. دانش آموزان یا دانشجویانی که به طور داوطلب عضو این سازمان می شوند، برای همکاری با هلال احمر آموزش می بینند.

نکته!

درس پنچ ونیم!

زلزلہ!

۱ - چرا تهران شهری لرزه خیز است؟

به دلیل خاک آبرفتی زمین در تهران و همچنین
سابقه تاریخی زمینلرزه در تهران

تهران شهری بر روی سه گسل بزرگ
که بر روی نقشه مشخص شده است.

نقشه گسلهای تهران

تهران شهری در دامنه البرز که خاک آن از آبرفت
رودهای جاری از کوه تشکیل شده و سست است.

۲- آیا زلزله قابل پیش بینی است؟

**خیر؛ تاکنون حتی در کشورهای پیشرفته ای مثل ژاپن نیز
وسیله ای دقیق برای این کار ساخته نشده است.**

۳- به نظر شما کدام یک از ساختمان‌های بتنی یا فلزی شهر تهران در برابر زلزله مقاوم‌تر است؟

هیچ فرقی بین آنها نیست، ساختمانی در برابر زلزله مقاوم است که اولاً درست طراحی شده باشد، دوماً خوب اجرا شده باشد.

✓ مقاومت ساختمان = طراحی + اجرا

ساختمان بتنی

ساختمان بنایی

ساختمان فولادی

۴- برخی از سازمان های مسئول در مدیریت بحران شهر تهران را نام ببرید.

 سازمان پیشگیری و مدیریت بحران شهر تهران

 هلال احمر

 آتش نشانی

 نیروهای انتظامی و نظامی

 شرکت های آب، برق، گاز، مخابرات

 صدا و سیما

۵- چرا تثبیت وسایل منزل برای جلوگیری از آسیب زلزله مهم است؟
کدام وسایل (اجزای غیر سازه ای) نیاز به تثبیت دارند؟

چون بالرزش زمین ممکن است این وسایل به ما آسیب برسانند:

- آبگرمکن
- کتابخانه
- بوفه
- لوستر
- تلویزیون
- وسایل سنگین

۶- آیا در هنگام وقوع زلزله باید فرار کنیم؟ چرا؟

خیر؛ زیرا زمان زلزله کوتاه است و ما هنگام فرار ممکن است دچار آسیب شویم.

• زمان کوتاه
زلزله

• صدمات شدید
هنگام خروج

• زلزله شروع می‌شود
~~آیا فرار کنیم؟~~

۷- اگر هنگام زلزله درون ساختمان هستیم، کجا پناه بگیریم؟

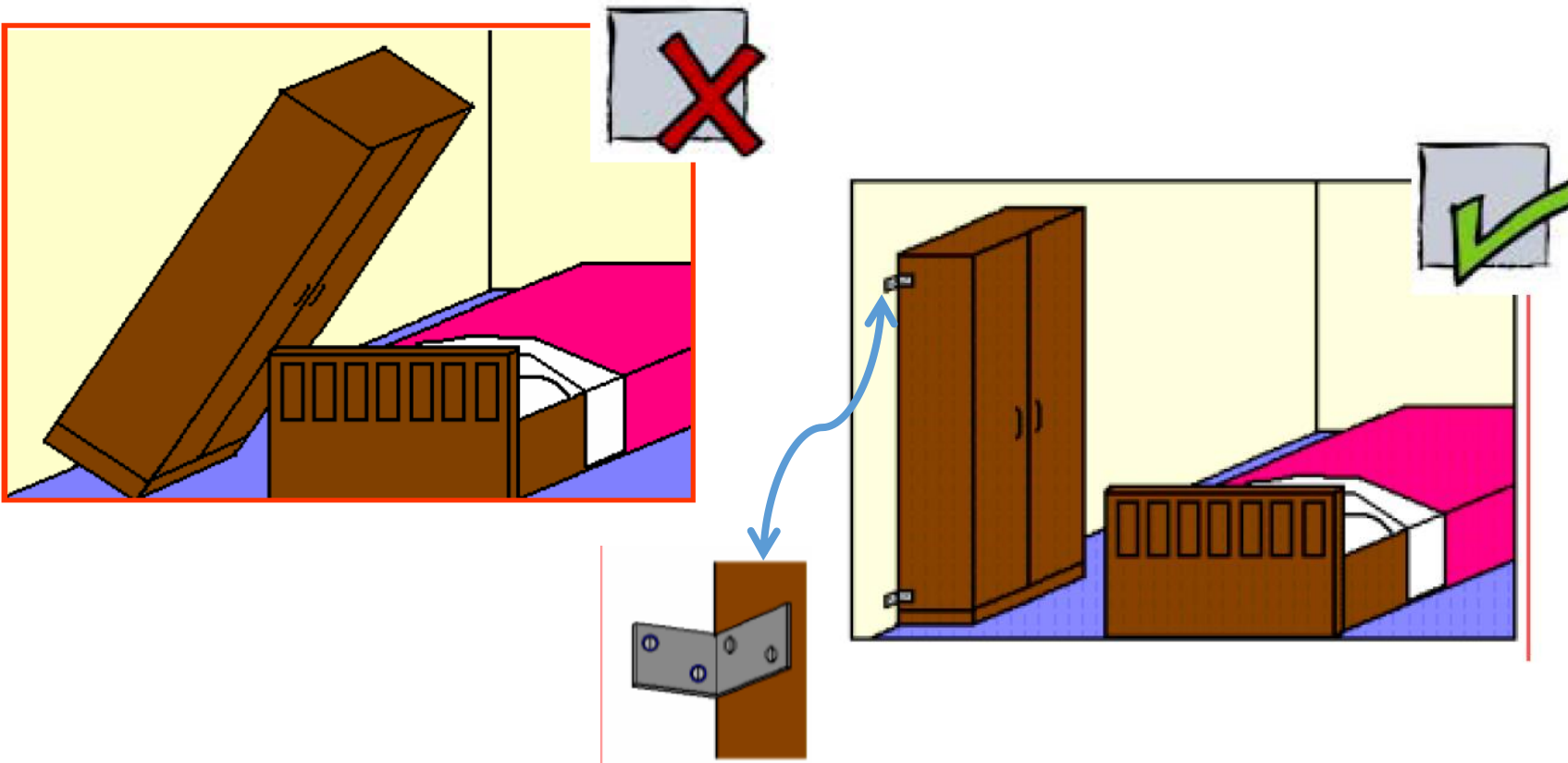
- زیر میز محکم
- گوشه دیوارهای داخلی
- کنار ستون‌ها
- راهروهای کم عرض

از این نقاط دوری کنیم: پنجره، لوستر، وسایل مرتفع!

۸- اگر هنگام زلزله در تختخواب هستیم، کجا پناه بگیریم؟

بهتر است جابجا نشده و سروصورت خود را محافظت کنیم

۹- اگر هنگام زلزله در اماکن عمومی هستیم، کجا پناه بگیریم؟

- به در خروجی هجوم نبریم
- پناه در صورت امکان
- فاصله از شیشه
- چمباتمه بزنید
- پوشش سر و صورت

• ۱- اگر هنگام زلزله در فضای آزاد هستیم، کجا پناه بگیریم؟

- همانجا بمانید و به نقاط زیر نزدیک نشوید:

- ساختمان‌های بلند و شیشه‌ای

- کابل‌های برق

- تابلوهای تبلیغاتی و ...

۱۱ - اگر هنگام زلزله در زیر آوار ماندیم، چه کنیم؟

- کبریت یا فندک روشن نکنید

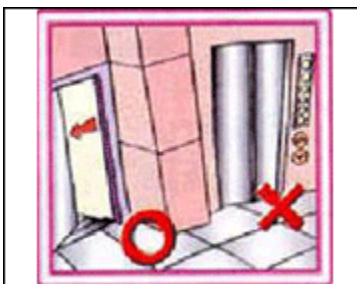
- تکان اضافه نقرید

- پوشش دهان با لباس

- ضربه روی لوله یا دیوار

- فریاد نزنیم

۱۲ - بلافاصله پس از زلزله چه کنیم؟

- ترک کردن ساختمان
- کمک به دیگران برای تخلیه
- قطع کردن گاز، آب و برق
- عدم استفاده از آسانسور
- کیف نجات

۱۳ - کیف نجات (کیف زلزله) باید چه چیزهایی و چه ویژگیهایی داشته باشد؟

- قابل حمل باشد

- زیر آوار نماند

- محل قرار گیری را همه بدانند

- داروهای خاص

- کیت کمک‌های اولیه

- آب و غذا برای ۳ روز

- رادیو

- چراغ قوه

- باتری اضافی

- پول نقد

- کپی مدارک مهم

- شماره تلفن‌های ضروری

پیامه و مقابله با حوادث

درس ۶

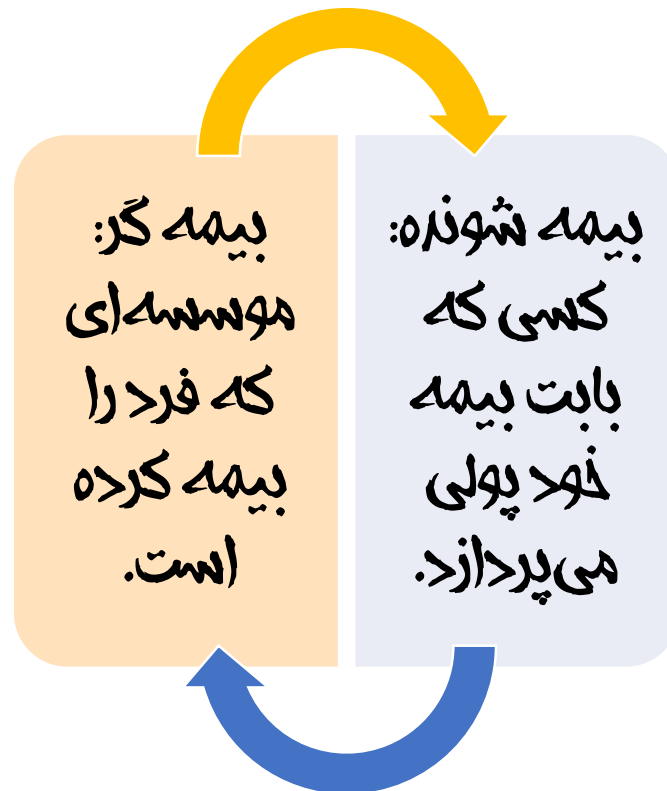
۱ – بیمه گر و بیمه شونده را تعریف کنید.

با انجام این فعالیت پی بردید که اگر برای شما دانش آموزان در مدرسه حوادثی پیش بیاید، مؤسسه‌ای وجود دارد که هزینه‌های

ناشی از این حوادث را پرداخت می‌کند.

در اینجا، شما «بیمه شونده» هستید و مؤسسه‌ای که شما را بیمه کرده است، «بیمه گر» نامیده می‌شود.

۲۶

جواب کامل و صحیح سوال ۱ :

• چرا بیمه به وجود آمده است؟

برای هر فرد ممکن است روزهایی پیش بیاید که بیمار، از کار افتاده، بیکار یا باز نشسته شود. همچنین ممکن است در اثر حوادثی چون تصادف، آتش سوزی و... جان و مال افراد به خطر بیفتد. اگر فرد برای چنین روزهایی فکر نکرده باشد با مشکلات و خسارت‌های زیادی روبه‌رو می‌شود؛ زیرا ممکن است یک فرد بتواند خسارت‌های کوچک را جبران کند؛ اما آیا در مورد خسارت‌های بزرگ، چنین امکانی برای همه وجود دارد؟

مؤسسه بیمه، برای جبران زیان‌های مالی و جانی به وجود آمده است.

۲- چرا بیمه به وجود آمده است؟

۳- بیمه چیست؟

بیمه چیست؟

بیمه یک قرارداد بین بیمه‌گر و بیمه‌شونده (بیمه‌گذار) است. مؤسسه بیمه‌گر، تعهد می‌کند در قبال دریافت حق بیمه* از بیمه‌شونده، خسارت‌های ناشی از حوادث معینی را جبران کند.

نکته!

لطفاً سوال ۲ و ۳ را با هم اشتباه نگیرید!

باتشکر!

۴- مؤسسات بیمه در کشور ما زیر نظر چه سازمانی فعالیت می‌کنند؟

کلیه مؤسسات بیمه زیر نظر «بیمه مرکزی جمهوری اسلامی ایران» فعالیت می‌کنند. بیمه مرکزی قوانین و مقررات لازم را برای مؤسسات بیمه تدوین می‌کند و هدایت و نظارت بر فعالیت و عملکرد آنها را به عهده دارد. بیمه مرکزی نظارت می‌کند تا مؤسسات بیمه، وظایف خود را به درستی انجام دهند و مشتریان نیز از نحوه کار آنها رضایت داشته باشند.

۵- بیمه اجباری و بیمه اختیاری را توضیح دهید.

انواع بیمه

بیمه انواع مختلفی دارد. بعضی از بیمه‌ها اجباری هستند؛ یعنی طبق قانون افراد باید این بیمه‌ها را انجام دهند. بعضی دیگر از بیمه‌ها اختیاری هستند و افراد، داوطلب می‌شوند که برای حوادث احتمالی از بیمه استفاده کنند.

بیمه از نظر خدماتی که به بیمه‌شوندگان ارائه می‌کند، انواع مختلف دارد:

بیمه بهداشت و درمان، بیمه بیکاری، بیمه عمر، بیمه از کارافتادگی، بیمه روستاییان، بیمه بدنه اتومبیل و موتورسیکلت، بیمه سر نشین خودرو، بیمه آتش‌سوزی، بیمه منازل مسکونی و....

۲۷

انواع بیمه

- طبق قانون افراد باید این بیمه‌ها را انجام دهند. (بیمه وسایل نقلیه موتوری)

بیمه اجباری

- افراد داوطلب می‌شوند که برای حوادث احتمالی از بیمه استفاده کنند.

بیمه اختیاری

انواع بیمه

بیمه انواع مختلفی دارد. بعضی از بیمه‌ها اجباری هستند؛ یعنی طبق قانون افراد باید این بیمه‌ها را انجام دهند. بعضی دیگر از بیمه‌ها اختیاری هستند و افراد، داوطلب می‌شوند که برای حوادث احتمالی از بیمه استفاده کنند.

بیمه از نظر خدماتی که به بیمه‌شوندگان ارائه می‌کند، انواع مختلف دارد:

بیمه بهداشت و درمان، بیمه بیکاری، بیمه عمر، بیمه از کارافتادگی، بیمه روستاییان، بیمه بدنه اتومبیل و موتورسیکلت، بیمه سرنشین خودرو، بیمه آتش‌سوزی، بیمه منازل مسکونی و...

۲۷

۶- انواع بیمه از نظر خدمات را نام برده و بگویید کدام یک اجباری و کدام یک اختیاری است؟

جواب سوال ۶:

اجباری: بیمه بیکاری و بیمه از کارافتادگی و بیمه بهداشت و درمان برای شاغلین اجباری است - بیمه سرنشین خودرو (شخص ثالث هم برای خودرو و هم موتورسیکلت اجباری است)
بیمه اختیاری: بیمه عمر - بیمه بدنه اتومبیل - بیمه آتش‌سوزی - بیمه منازل مسکونی - بیمه روستاییان

- طبق قانون، همهٔ دارندگان وسایل نقلیهٔ موتوری، باید سالیانه خودروی خود را برای حوادث جانی و مالی ناشی از تصادف بیمه کنند تا در هنگام وقوع حوادث، بتوانند برای هزینه‌های درمانی یا خسارت به اتومبیل، از کمک‌های بیمه استفاده کنند.

به تصویر مقابل توجه کنید. در این بیمه نامه، بیمه گر کدام حوادث را تا سقف چه مبلغی تعهد می کند؟

● همچنین بر طبق قانون، کلیه سازمان‌ها، صاحبان بنگاه‌ها، شرکت‌ها، کارخانجات و کارفرمایان، وظیفه دارند همه کارمندان و کارگران خود را در مقابل حوادث ناشی از کار، بیمه کنند.

نکته!

توضیح دو مورد از
بیمه های اجباری
مربوط به سوال ۶
برای مطالعه بیشتر

۴- با توجه به موضوع درس، بگویید خانواده‌ها برای جبران خسارت‌های ناشی از حوادثی چون زلزله، سیل و آتش‌سوزی در محل زندگی خود بهتر است چه اقدامی انجام دهند؟

۵- سازمان تأمین اجتماعی با دریافت حق بیمه از افراد جامعه، آنها را در مقابل حوادث و مشکلات زندگی بیمه می‌کند. این بیمه انواع مختلف دارد و به شکل‌های گوناگون از افراد حمایت می‌کند؛ مانند بیمه بیکاری، بیمه از کار افتادگی، بیمه درمانی، مستمری بازنشستگی، مستمری از کار افتادگی، کمک هزینه ایام بارداری و ... به نظر شما سازمان تأمین اجتماعی چگونه می‌تواند هزینه انواع بیمه‌ها را بپردازد و تأمین کند؟ آیا پرداخت حق بیمه و بیمه شدن همه افراد موجب رفاه و آسایش برای همگان می‌شود؟ چرا؟

۲۹

جواب فعالیت ۴:

می‌توان از بیمه‌هایی مثل بیمه آتش‌سوزی، بیمه سیل و بیمه زلزله استفاده نمود.

جواب فعالیت ۵:

اگر صاحبان همه مشاغل کارمندان و کارگران خود را بیمه کنند و حق بیمه آنها را پرداخت کنند، سازمان تأمین اجتماعی هم می‌تواند خدمات بهتری ارائه کند. پرداخت حق بیمه بدون شک باعث آرامش خاطر و رفاه انسانها می‌شود زیرا که دیگر نگران خسارت‌های مالی ناشی از حوادث احتمالی در آینده نیستند.

این بخش فقط برای مطالعه

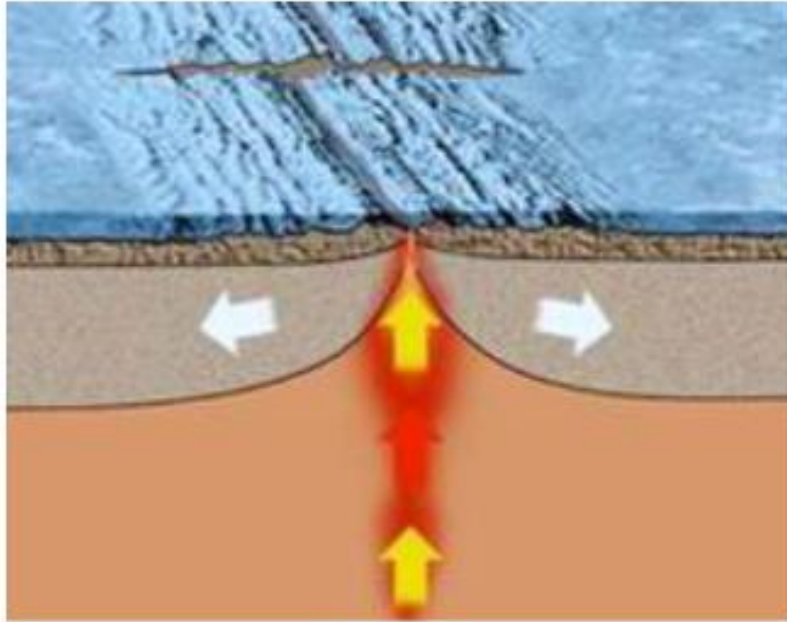
بیشتر و یادگیری بهتر است و نیازی

به حفظ کردن آن نیست.

زلزله

تعریف زمینلرزه:

زمینلرزه، از آزاد شدن ناگهانی انرژی انباشته شده در سنگهای پوسته زمین به وجود می آید.

گسل و انواع آن:

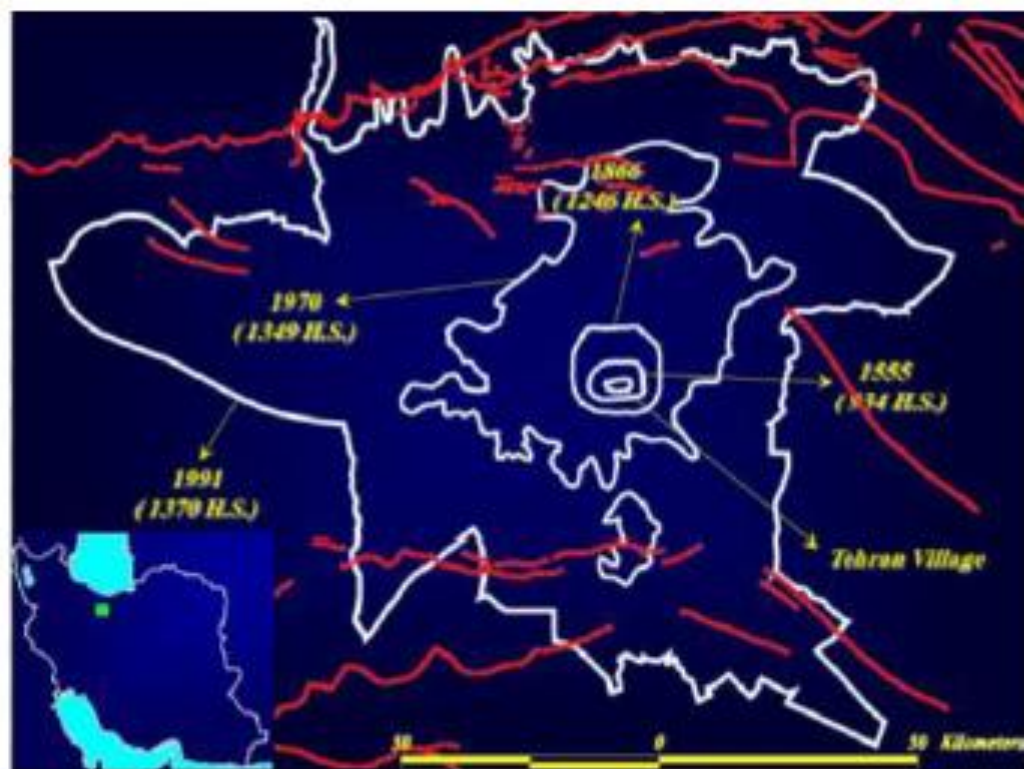
گسل، شکستگی بین دو قطعه سنگ از پوسته زمین است که با جابه جایی همراه است.

گسل یک خط نیست بلکه یک صفحه است؛ حرکات صفحات کره زمین باعث جدا شدن قاره ها از هم شده اند. و در اثر این حرکات هستند که زلزله ها در سطح زمین و حتی جایی دورتر از مرز صفحات به وجود می آیند.

چرا زلزله در تهران خطرناک است؟

- 1- زمین تهران دارای خاک آبروفتی و سست است.
- 2- سابقه زلزله در تهران به ویژه در شهر ری وجود داشته است.

تهران از 450 سال پیش تا کنون به این شکل درآمد است؛ البته اکنون از این نقشه-ای که در سال 1370 تهیه شده است نیز بزرگ‌تر است!

تهران را 3 گسل بزرگ احاطه کرده است:

1- گسل شمال تهران که از شمال منطقه

22 شروع می شود و تا منتهی الیه

شرقی شهر تهران ادامه پیدا می کند.

2- گسل مشا که امتداد آن در شمال شرقی نقشه دیده می شود؛ مشا محلی در نزدیکی

امامزاده هاشم جاده هراز است.

3- گسل های شمال و جنوب ری.

انواع ساختمان‌های معمول در شهر تهران

1- ساختمان‌های بتنی

2- ساختمان‌های فلزی

3- ساختمان‌های بنایی

سوال: کدام ساختمان مقاوم‌تر است؟ بتنی یا فلزی؟

جواب: **مقاومت ساختمان = طراحی + اجرا**

سوال: کدام طبقه امن‌تر است؟

جواب: ؟

«اقدامات قبل از زلزله»

اقدامات دولتی

«سازمان های مسئول در مدیریت

بحران شهر تهران»

به طور کلی تعداد 24 سازمان و نهاد در امر مدیریت بحران شهر تهران مسئولیت دارند، که برخی از آنها عبارتند از :

1- هلال احمر

2- آتش نشانی

3- نیروهای نظامی و انتظامی

4- شرکت های آب، برق، گاز و مخابرات

5- صدا و سیما

6- سازمان پیشگیری و مدیریت بحران

اقدامات مردمی

«آمادگی خود و خانواده»

1- کیف نجات

2- نقاط امن و نا امن

3- تثبیت وسایل منزل

4- دوره های آموزشی

5- تمرین و ...

مشارکت مردمی اجتناب ناپذیر است؛

چرا که در 72 ساعت طلایی پس از

زلزله این نیروهای مردمی و محلی

هستند که بیش تر از نیروهای امداد

رسان داخلی و خارجی می توانند به

نجات جان زلزله زده گان کمک کنند.

«زلزله شروع می شود!»

آیا فرار کنیم؟

• دو دلیل اصلی برای اینکه هنگام زلزله فرار نکنیم:

1- زمان زلزله کوتاه است.

معمولاً مدت زمان زلزله کمتر از یک دقیقه می باشد و به ندرت زلزله های طولانی مدت تر اتفاق افتاده است. در این فرصت زمان کم فرصت فرار وجود ندارد.

2- صدمات شدید هنگام فرار

تعداد زیادی از آسیب دیدگان حین فرار آسیب می بینند (حدود 50٪) این آسیب دیدگی می تواند ناشی از پرتاب اشیاء (مثل شیشه شکسته) و یا سقوط خود شخص از راه پله و ... باشد. از دلایل دیگر فرار نکردن می توان به قفل شدن درها هنگام زلزله به دلیل تکان های ساختمان اشاره کرد.

حالا که قراره فرار نکنیم چیکار کنیم؟ یا «می‌خواهیم زنده بمانیم!»

درون ساختمان:

زیر میز محکم – گوشه دیوارهای خالی – کنار ستون‌ها – **دور از پنجره** – راهروهای کم‌عرض

هنگام خواب:

دور کردن تخت از وسایل خطرناک مثل کمد، آینه‌های بلند، قاب عکس و لوستر یا تثبیت آنها

اماکن عمومی:

نرفتن به سمت در خروجی – پناه گرفتن – فاصله از شیشه – چمباتمه زدن – پوشش سر و صورت

فضای آزاد:

فاصله گرفتن از ساختمان‌های بلند، کابل‌های برق و تابلوهای تبلیغاتی، پل عابر پیاده و...

هنگام رانندگی:

هدایت ماشین به سمت راست – روشن کردن رادیو – باز کردن راه خودروهای امدادی

اگه زیر آوار هستید:

روشن نکردن کبریت یا فندک – فریاد نزدن – پوشش دهان با لباس – ضربه زدن روی لوله یا دیوار

بلافاصله پس از زلزله:

ترک ساختمان - کمک به دیگران برای تخلیه - قطع کردن آب، گاز و برق - نرفتن به آسانسور

کیف نجات:

داروهای خاص - کیت کمک‌های اولیه - آب و غذا برای 3 روز - رادیو - چراغ قوه - باتری اضافی - پول نقد - کپی مدارک مهم - شماره تلفن‌های ضروری

یادمان باشد زلزله در زمان و مکانی که ما دلمان می‌خواهد روی نمی‌دهد پس این مطالب را جدی بگیرید

